
Moderen i Himlen

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Moderen i Himlen	4
Jul	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Moderen i Himlen

Jul

Prædikedag Jul

Prædikedato 1941

Prædiken ID Pxx1241-01

Kilde KMF-nr. 29.05.01. Trykt i 'Vore Damers Jul 1941'.

Moderen i Himlen

“Der er ikke noget saa dejligt som at have en Mor i Himlen,” forsøgte engang en sindsyg Mand, der maaske var klogere end de fleste, at trøste sin lille Niece med. Kanhænde han havde Ret. Men underligt nok! I dette Øjeblik, da jeg har lovet “Vore Damers Jul” en Prædiken over disse Ord, dukker der et Billede op for min Sjæls Øje af en helt anden Valør; jeg ser for mig i Skumringen ind mod Lillejuleaften det stille, lysende hvide Ansigt af en from gammel Bondekone, der har stridt sig gennem den sidste Kamp; og i Stuen ved Siden af sidder hendes Børn, der jo altsaa nu har en Mor i Himlen, et Søskenkuld i indædt Forbitrelse mod hinanden midt i Haandgemænget om Arven. Jeg hører Sønnen derhjemme bedyre, at skal han imødekomme de andres glubske Krav, vil det drive ham fra Gaarden, og hans eneste Bror bider ham af med: “Hvad rager det mig, hvordan *du* har det, naar bare jeg selv har det godt.”

Hvad hjælper det saa altsammen, Kultur, Kristendom, Blodets Baand? Vi Mennesker er ikke blot Rovdyr, vi er perverterede Rovdyr. Der er ikke den Djævelskab, som ikke syder os i Blodet ved den ringeste Lugt af Penge.

Ved deres Mors Kiste skiltes de to Brødre for al Evighed, som man siger, med hvilket flotte Udtryk man benævner de Par Sekunder, et Menneskeliv strækker sig frem mod Graven. Den ene forlod virkelig Gaarden, vel i en Slags Trods. Aar derefter laa han paa sit fattige Dødsleje, gul i Ansigtet af den Kræft, der aad Livet af ham — og uden Tilgivelse i Mund eller Hjerte. Den anden Mand, der var ligeglad, blot han selv havde det godt, fik forbrugt sine Penge, der var hans Livs Resultat, i en uklog Handel og skabte sig af et Stykke Sejlgarn en Himmelstige ud af alle Vanskeligheder. Skønt — Himmelstige er vel ikke Ordet.

Det er en lille Historie fra Landsbyen, jeg her har fortalt Dem, fra den Landsby, der hedder Europa. Den er bare for køn, Historien; det er en Solstraalefortælling. Den ene Bror siger ikke til den anden: “Hvad rager det mig, hvordan du har det, bare jeg selv har det godt?” Nej, her lyder det: “Du skal have det ondt, for at jeg kan faa det godt.” Her, midt i Kristenheden, hvor vi alle er Brødre og har en Far i Himlen, staar vi, uden noget Hensyn og med alle Metoder, hinanden efter Livet for at hæve os selv; vi tamper vor Broder til Lig for selv at staa højere, og med vajende Faner og klingende Spil styrer vi frem mod Fordærvelse og Selvmord.

Hvor har jeg det Ord fra: Maaske kan Menneskene gøre hinanden saa meget ondt, at de til sidst kan opdage, de er Brødre?

Det er egentlig et smukt Ord. Det griber en Haandfuld af det tætteste Mørke, knuger det og skaber en Stjerne af det. En Bøn af Dybsens Nød, en Fortvivlelsens Tro paa, at det onde maa kunne voxes sig saa stærkt, at det ender med at være det gode.

“Gøre hinanden saa meget ondt —” ja, er Naturen grusom, hvad er saa vi? Hvad djævelsk er der ikke øvet af Menneske imod Menneske! Schalom Asch har nu i Efteraaret i en Bog om Nazaræeren ytret sin Forstaaelse af de romerske Kejseres Vanskeligheder med at holde Forestillingerne i Colosseum i Gang — ja, bevares, der var Mennesker nok at kaste for de vilde Dyr, det var ikke der, det kneb; Mennesker kunde Kejserne faa saa mange af, de ønskede, og flere til. Men det var Løverne og Tigrene, der løb op i Penge.

Ja, Mennesker kunde Kejserne faa saa mange af, de ønskede; de kostede ikke noget videre. Det var det andet, der skulde til, som det kneb med at skaffe frem.

“Gøre hinanden saa meget ondt, at det omsider gaar op for os, vi er Brødre.”

Ja, men hvad saa, naar det gaar for os? De var Brødre, de to, jeg begyndte med at fortælle om. Naar vi skønner, vi er Brødre, vil vi vel for Alvor hade hinanden. Er ikke Frænde Frænde værst?

Gud skabte Mennesket af den gode Jord, og det var saare godt; men paa en eller anden Maade kom han til at spilde Djævleblod i det. Hvor har man ladet Kristendommen høre for meget, ogsaa for Dogmet om Arvesynden. Maaske man dog nu begynder at indse, at Hønen stadig er klogere end Ægget.

De søde uskyldige Børn! Lad gaa med søde, men uskyldige!! Se nu paa Frithjof, en prægtig Knøs! Kan man andet end se sig glad paa hans friske Ansigt, hans klare Øjne, hans kække Skikkelse. Og hvad er det, han sidder der paa Bænken og er saa alvorlig optaget af? Aah, det er bare Ben og Vinger, der skal pilles af en Flue. Men hvorfor dog, Dreng? Jo, for den skal pines, oplyser han frimodigt. Det kvalmer En i Munden som af levret Blod. Han er 12 Aar nu, læg 7 Aar til. Der er Stof i Frithjof. Han er Fremtidens Mand. Pigerne vil falde for ham. Som Fluer.

Hvad kan redde Menneskeslægten? Kan den selv? Denne Gale i sine syge Drifters Spændetrøje, kan han ved egen Kraft sprænge sig fri og komme til Fornuft? Aldrig. Ingen "menneskelig" Følelse, ingen snusfornuftig Indsigt, hvad vi dog selv i det lange Løb staar os ved, ingen Civilisation, ingen Religion ejer vi eller vil vi faa i Eje, hvorved vi kan løfte os selv.

Hvad da? Fortvivle? Ja, eller forhærde sig. Kalde Anstalten her for fornøjelig og fuld af Spænding, digte Skønsange til det herlige Vilddyr i Mennesket, æde, drikke og være lystige, saalænge Bomben endnu ikke har knust dine Smaabørns Lemmer og revet din Elskedes dampende Indvolde ud.

Men om man nu hverken vil det ene eller det andet, hverken fortvivle eller gøre sig sanseløs?

Saa er der en tredie Mulighed.

Miraklet.

Vi har en Mor i Himlen.

Hun vil hjælpe os.

Hvad skal jeg kalde den Mor?

Skal jeg kalde hende med min egen kære Mors Navn? Hun hed Marie. Hun er gaaet fra mig først i Aar. Nu var hun en gammel Kone og trængte til at dø og vilde det dog nødigt. Og jeg, forstod jeg, at den Haand kunde blive kold og lam, der har givet mig Alverden? Livet. Livet. Livet. I mer end 40 Aar. Du, der læser dette, har du saadan en Mor? Saa forstaar du ogsaa, at det er min Bøn hver Aften, at Gud vil gemme min lille Mor paa en Stjerne, saa vi skal findes igen og være rigtig sammen som aldrig før. Er det umuligt? Hvorfor skulde de døde være døde, naar de levende saa tit ikke er levende? Verden er saa mirakuløst ond, at den for ikke at faa Overbalance ogsaa maa være mirakuløst god. Syndernes Forladelse, Kødets Opstandelse og evigt Liv er Ord, jeg er døbt til. Saa giv mig ogsaa Lov til at leve i min Daab.

Men du, min Læser, hvis du nu ingen saadan Mor har kendt? Saa er det, jeg siger det til dig: vi har alle en Mor i Himlen. Kommer der nu teologiske Professorer og protesterer, som det sømmer sig Protestanter, at Reformationen afskaffede Madonnadyrkelsen. Lad dem snakke. Det er Meningen med dem. Men jeg vil betro dig, min Ven, at ingen Kvinde har smilt til mig saa rent, saa stærkt, saa skønt som Guds Moder inde i mit Hjerte.

Kald hende, vor fælles store Moder i Himlen, kald hende hvad du vil, nævn hende med din egen Mors søde Navn, kald hende Eva, Slægtens skønne Skamord, sig Madonna, eller tænk paa dine egne Børns Mor, din unge Elskede, da hun første Gang lagde dit Barn til sit fulde hvide Bryst, kald hende det evigt kvindelige, Almoderen, hvad du vil, blot du forstaar, at hun er deroppe, at der er Sind af hendes Sind i dit, og at det er det Sind, du vanærer, og hende du volder Skam og Smerte, naar du ikke vogter din lille Broder Abel vel.

Der er Sind af hendes Sind i vort. Det er det, vi kvæler i Blod og Eder og Forbrydelser, i Mandsudaad, naar vi fornægter vort Søkendenavn.

Er der Mulighed for det Under, at vi en Dag vil slippe Sværdet ud af vore blodsprøjtende Fingre, naar vi hører hendes Stemme, som hun beder til Gud for sine Børn eller bøjer sig ned til os og kalder os med vore Navne?

Nej, der er ingen Mulighed for noget Under. Og Underet sker der, hvor der ingen Mulighed er for det.

Kanhænde er det paa Vej.

Djævelen er en charmerende Herre i Laksko. Han er Balkavaller og bestiller ind til os ved Livets Bord paa vor Regning. Da sker det, Gud lader ham trække i Skaftestøvler. Naar han saa kommer og træder haardt og præsenterer os Regningen, ser vi ham, som han er: med Horn og Hale og Hov.

— — —

Det er jo ikke blot af sine Sønner, vor himmelske Mor har Sorg. Ogsaa hendes Døtre har gjort hende Skam, saa hun har maattet skjule sit Ansigt i Hænderne. I Lakskotiden glemte alt for mange Kvinder, at de var Kvinder. Der kom et raat Dogme om Kvindens Ligestilling med Manden. Det er Løgn. Kvinden er ikke Mandens Lige. Hun er over ham. Nu trak Ligestillingsskridtet hende ned under ham. Det gik løs med Kammeratægteskab og Skilsmisser, den Lidenhed, der hed Tobørnssystem, blev næsthøjeste Mode og højeste ingen, Fostermod og Undfangelsesdrab hørte til Nattens Orden, Kærlighed forsvandt og Flængparring rykkede frem, Kvinderne forraadte deres Kald, Moderskabet, foretrak at være Legetøj frem for at være Kvinde, ofrede alt for at te sig, som Mændene vilde have dem for hastigt at blive dem kvit igen — Folketallene i Landene sank mod Døden, og Livets Moral blev Individets hæmningsløse Begær — da sparkede Gud i sin Naade Lakstøvlerne af Forføreren, og nu skriger Verden under Skaftestøvlernes Tramp.

Skal vi vove at haabe, at dette er Begyndelsen til Miraklet? At vor Mor i Himlen har omslynget Guds Knæ saa tryglende, at han vil rejse sig for at komme med Hjælp til hendes Børn, for at frelse os fra os selv. Ja, vi vil tro det, vi vil hver især berede den Plads, hvor vi er stillet, til, at det kan ske: at Jorden atter kan befolkes med Kvinder, der er Kvinder, og Mænd, der er Sønner af Himlen.